

**Interparliamentary conferences
Dutch EU Presidency 2016**

Aan mevrouw Van Hal

Plaats en datum: Den Haag, 15 oktober 2015
Betreft: Uitnodiging voor deelname aan het panel in een deelsessie over Energiebesparing (Energy saving cities) op maandagmiddag 4 april 2016 tijdens de Interparlementaire Conferentie Energie in het kader van het Nederlandse EU-Voorzitterschap

Geachte mevrouw Van Hal,

Naar aanleiding van het contact dat u onlangs had met Annemarie Jorritsma, lid van de Eerste Kamer voor de VVD, had wil ik u via deze weg graag officieel uitnodigen om deel te nemen aan het panel over Energiebesparing (Energy saving cities) in een van de deelsessies tijdens het middagprogramma van de Interparlementaire Conferentie Energie op maandag 4 april 2016.

Zoals u ongetwijfeld weet vervult Nederland in de eerste helft van 2016 de rol van Voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Onderdeel van dit voorzitterschap is de zogenaamde parlementaire dimensie. Dit houdt in dat de Staten-Generaal, de Eerste en Tweede Kamer samen, een zestal interparlementaire conferenties organiseren waarvoor parlementariërs uit de 28 lidstaten van de Europese Unie en leden van het Europees Parlement worden uitgenodigd. Het gezelschap voor deze conferentie zal bestaan uit ongeveer 80-120 personen.

Een van die conferenties is gewijd aan het onderwerp "Energie, inclusief enige aspecten van innovatie, waaronder bijzondere aandacht voor circulaire economie" (werktitel: Energie). Deze conferentie vindt plaats op maandag 4 april 2016 in de Ridderzaal in Den Haag. De centrale vraag van deze conferentie luidt: *How to speed up the cost-effective transition towards a clean, competitive and secure Energy Future?*

Het programma op maandag 4 april bestaat uit een plenair gedeelte in de ochtend, waarbij in elk geval twee Eurocommissarissen spreken alsmede de Nederlandse minister van Economische Zaken. Daarna volgt een paneldiscussie met internationale gasten. In de middag gaat het gezelschap uiteen in vier deelsessies. Het spreekt voor zichzelf dat u van harte welkom bent om de gehele conferentie, dus vanaf de ochtend, bij te wonen.

Namens de politieke voorbereidingsgroep die de conferentie over Energie voorbereidt, wil ik u van harte uitnodigen als een van de drie panelleden in de deelsessie over Energiebesparing (Energy saving cities) op maandagmiddag 4 april tussen 14.00 en 15.30 uur. Meer informatie over deze deelsessie vindt u achteraan deze brief. Naast u worden er nog twee andere externe deelnemers benaderd. Het is de bedoeling dat de deelsessie begint met een korte "ted-talk-achtige" inleiding van uw kant en van uw mede-inleiders, waarna de zaal met u en met elkaar in discussie gaat. Op een later moment spreken wij nog nader met u het programma door en uw rol daarin.

Staten-Generaal van Nederland
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3183633
Parleu2016@staten-generaal.nl

Voor meer informatie over de Interparlementaire Conferentie Energie, inclusief vragen van praktische aard, verwijs ik u of uw medewerkers door naar de griffier van de politieke voorbereidingsgroep via parleu2016@staten-generaal.nl en +31-70-3182388.

Ik zie uit naar uw reactie.

Hoogachtend,

Michiel van Veen
Voorzitter van de Politieke voorbereidingsgroep IPC Energie
Staten-Generaal

Deelsessie B "Energiebesparing – Energy saving cities"

Onderwerp

Het onderwerp van de deelsessie over energiebesparing zal zijn '*energy saving cities*'. Het begrip '*smart cities*' (een overkoepelend begrip) houdt in een integrale aanpak van maatschappelijke uitdagingen (onder meer veiligheid, infrastructuur, leefbaarheid van de omgeving). Een belangrijk onderdeel van *smart cities* is energiebesparing. Steden die zich met name op dit onderdeel focussen, worden ook wel *energy saving cities* genoemd. Voorbeelden uit de praktijk van technieken die in deze steden gebruikt worden, zijn straatlantaarns die automatisch aangaan als een voetganger over de stoep loopt, of het gebruik van zogenaamde domotica in huizen en gebouwen, waarmee bijvoorbeeld bijgehouden kan worden hoeveel energie men op een bepaald moment verbruikt (om daarnaar te kunnen handelen).

Een belangrijk aspect van *energy saving cities* is het bouwen dan wel renoveren van woningen en gebouwen, waarbij men beoogt het gebruik hiervan zo energiebesparend mogelijk te maken. Op dit terrein is veel winst te behalen wat betreft energiebesparing. Een veelgehoorde term is '*(nearly) zero energy buildings*': woningen dan wel gebouwen die in hun gebruik netto gezien geen energie verbruiken. De vraag die bij deze deelsessie centraal staat, is *hoe men dergelijke projecten op een juiste wijze kan uitvoeren als onderdeel van een versnelde transitie, op kosteneffectieve wijze, naar het gebruik van duurzame energiebronnen.*

In de praktijk loopt men tegen een aantal problemen aan (ontleend aan de website van het ZenN-project (Nearly Zero Energy Neighbourhoods), dit project focust op het renoveren van gebouwen en woningen op wijkniveau volgens het principe van *nearly zero energy buildings*). Deze kunnen onderverdeeld worden in vier groepen:

- problemen van technische aard;
- problemen van financiële aard;
- problemen van sociale aard, en
- problemen ten aanzien van eigendom.

Bij technische problematiek kan gedacht worden aan het feit dat het gebruik van innovatieve methoden zich op een zo kort mogelijke termijn moet terugbetalen. Dit ook gelet op de acceptatie van de gebruikers. Welke technieken zijn daarvoor geschikt? Hoe kunnen prille technologieën marktrijp gemaakt worden en hoe kunnen de juiste marktprikkels worden aangebracht? Hiermee hangen ook financiële aspecten samen. Wie betaalt, en hoeveel betaalt eenieder? Denk bijvoorbeeld aan achterstandsbuurten waarvan de inwoners niet veel geld te besteden hebben. Is de overheid bereid subsidie te verstrekken?

Bij renovatieprojecten is ook de vraag of de gebruikers van de woningen of gebouwen de renovatie accepteren: zitten zij wel te wachten op *(nearly) zero energy buildings*? En hoe zit het met het behoud van de uitstraling van monumentale panden bij renovatie? Ten slotte kan nog genoemd worden dat bij renovatieprojecten waarbij hele wijken worden gerenoveerd, het juridische eigendom van gebouwen en woningen een belangrijke rol speelt. Daarbij moeten complexe

Staten-Generaal van Nederland
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3183633
Parleu2016@staten-generaal.nl

afspraken gemaakt worden. Een eigenaar van een gebouw is namelijk (financieel) verantwoordelijk voor het aanbrengen van verbeteringen aan het gebouw, maar de gebruiker – bijvoorbeeld een huurder – betaalt de gebruikskosten.

Hoe kan men het beste de voornoemde problemen oplossen? Waar lopen bedrijven, burgers en overheden tegenaan? Wat moet door de overheid geregeld worden, en wat zouden private partijen zelf kunnen doen? Op welke terreinen kunnen zij de handen ineenslaan? En wellicht een van de belangrijkste vragen: wat kan Europa betekenen voor de aanpak van de problematiek? Tijdens deze deelsessie kunnen de best practices ten aanzien van *energy saving cities* uitgewisseld worden. Op basis van het vorenstaande is een selectie gemaakt van mogelijke sprekers voor de deelsessie. Het zijn sprekers uit de wetenschap en het bedrijfsleven. Daarnaast is ook een aantal sprekers geselecteerd dat gelieerd is aan de overheid. De sprekers kunnen de aanwezigen inspireren met het fenomeen *energy saving city* aan de slag te gaan dan wel voortbouwen op de al ingeslagen weg, waarbij voornoemde problemen op een kosteneffectieve manier aangepakt kunnen worden.

Staten-Generaal van Nederland
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3183633
Parleu2016@staten-generaal.nl